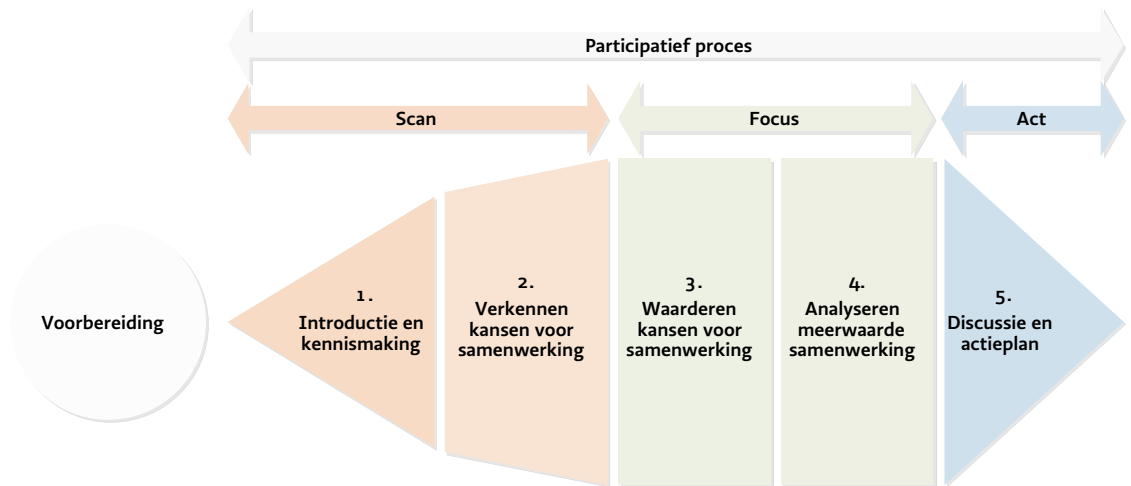

Meerwaarde van Samenwerking
Een participatief instrument voor het vormen van coalities

Figuur 1 Stappenplan instrument Meerwaarde van Samenwerken.

Samenwerking succesvol vormgeven is niet vanzelfsprekend. Het is vaak nieuw, soms eng en brengt risico's met zich mee voor planning en budget. Tegelijkertijd is samenwerken tussen HWBP, waterschappen, Rijkswaterstaat en andere partijen een juridische verplichting en in veel gevallen onontkoombaar. Samenwerken kan winst opleveren, denk aan 'bouwen met natuur' oplossingen die meerdere functies bedienen. Zoeken naar de win-win is het uitgangspunt van het participatief instrument Meerwaarde van Samenwerken: samenwerken gaat vooral werken als het alle partijen meer oplevert dan de huidige situatie. No regret dus en rekening houdend met de belangen van de partijen.

De handreiking Meerwaarde van Samenwerking laat zien hoe je actief aan de slag kunt om samenwerking vorm te geven in situaties waar (meer) samenwerken gewenst is, binnen of buiten de wereld van waterveiligheid. Meerwaarde van Samenwerken is binnen de kaders van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) toegepast in het gebied Noord-Fryslân Bûtendyks in opdracht van de POV Waddenzeedijken.

Meerwaarde van Samenwerking heeft de doelstelling om (meer) samenwerking tussen partijen te faciliteren. In een participatief proces onderzoeken partijen wat zij samen kunnen bereiken, of samenwerken meerwaarde oplevert en hoe ze dit kunnen bereiken. Belangrijk hierbij is het uitgangspunt dat partijen gaan samenwerken als het hen meer oplevert dan alleen werken. Immers, partijen kunnen niet worden gedwongen om samen te gaan. Ze moeten hier zelf voor kiezen.

De voorbereiding en vijf processtappen geven een praktische richting hoe het instrument te gebruiken (Figuur 1). Na een kennismaking brengen partijen de kansen voor samenwerken in beeld, waarna iedere partij deze waardeert. Op basis van de individuele waarderingen wordt de meerwaarde van samenwerking voor de groep bepaald en bekeken hoe de meerwaarde van samenwerken kan worden bereikt.

Vorbereiding

Het doel van de voorbereiding is vaststellen of en zo ja hoe Meerwaarde van Samenwerken kan worden toegepast in de situatie. Het resultaat is een go/no-go beslissing over de toepassing van Meerwaarde van Samenwerken en een procesontwerp in geval van een 'go'. De vraag die beantwoord moet worden is of samenwerken potentieel meerwaarde oplevert en of partijen bereid zijn om hier aan mee te werken.

Stap 1

Introductie: naar een gezamenlijke kennisbasis

De eerste stap is een introductie en kennismaking, waarbij partijen elkaar en de context beter leren kennen. Hierdoor leren partijen elkaar kennen, ontstaat bereidheid en vertrouwen om met elkaar aan de slag te gaan en creëer je een gemeenschappelijke kennisbasis. Naast aandacht voor persoonlijke kennismaking is het belangrijk om ook het gebied te leren kennen middels een bezoek.

Stap 2

Kansen voor Samenwerking

De tweede stap is een brainstorm om kansen voor samenwerking tussen partijen in beeld brengen. Hier wordt breed gezocht en nog geen oordeel gegeven aan de kansen. Het oordelen en prioriteren gebeurt in de volgende stappen. Afhankelijk van de context en het doel van het proces worden kansen gezocht vanuit bepaalde onderwerpen, een specifiek onderwerp of probleem, of vanuit coalities.

Stap 3

Waarderen van Kansen

Door iedere partij worden de kansen uit stap 2 gewaardeerd. Aan partijen wordt gevraagd of een kans het bereiken van hun organisatiedoelen makkelijker of juist moeilijker maakt. Deze waardering wordt vervolgens weergegeven in een waardering-tabel. Hierin wordt zichtbaar of partijen winnen of verliezen bij een bepaalde kans. Het ophalen van waarderingen kan via een online enquête, een methode van stickers of het invullen van een multi-criteria tabel.

Stap 4

Analyse meerwaarde van samenwerken

Met een analyse wordt in stap 4 de meerwaarde van samenwerken vastgesteld. Eerst wordt vastgesteld of er kansen zijn die direct haalbaar of onhaalbaar blijken, omdat bijvoorbeeld iedereen wint of juist iedereen verliest. Daarna wordt de potentiële meerwaarde van samenwerking bekeken. Als laatste wordt bekeken hoe de (potentiële) meerwaarde van samenwerking bereikt kan worden. Bijvoorbeeld door verliezers te compenseren of kansen te combineren.

Stap 5

Prioriteren en vervolgactie

In stap 5 worden vervolgacties voor samenwerken op basis van de analyse van meerwaarde gedefinieerd. Belangrijk is om eerst de analyse te bespreken en te controleren. Vervolgens bespreken partijen, op basis van de analyse, waar ze samen verder aan willen werken.

Contact

Stephanie Janssen
 e stephanie.janssen@deltares.nl
 t 0620779589
 Leon Hermans
 Heleen Vreugdenhil

Op de website van de POV Waddenzeedijken vindt u meer informatie en de rapporten en (tussen)resultaten van de verschillende onderzoeken: www.pov-waddenzeedijken.nl.

De waterschappen Hunze en Aa's, Noorderzijlvest en Wetterskip Fryslân voeren de POV-Waddenzeedijken uit onder de paraplu van het Hoogwaterbeschermingsprogramma. In dit programma werken Rijk en waterschappen samen om Nederland te beschermen tegen overstromingen, nu en in de toekomst.